

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek 17. maja 1932.

Štev. 56.

O štednji

Tudi največja resnica ima včasih svoje dobre strani. Tako tudi sedanja gospodarska kriza ni brez vseh ugodnih posledic, kajti sila kola lomi in slika je dosikrat najboljši učitelj. To vidimo tudi sedaj. Vsled pomanjkanja denarja se je povsodi pričela doba varčevanja in zopet je prišel v veljavo stari pregovor, da dober gospodar desetkrat obrne krajec predno ga izda. Ne samo v zasebnem življenju, temveč tudi v državnem in samoupravnem gospodarstvu je šremljenje po varčevanju vedno očitnejše in državni proračun je sestavljen sploh samo na podlagi tega prizadevanja.

Kakor se pa vedno dogaja, tako je tudi sedaj nevarnost, da bi nekateri preveliki gorečnejši zašli v svojem prizadevanju predač in pozabili na razliko, ki obstoji med pravim in nepravim varčevanjem. Zato se nam zdi nad vse potrebno, da na to razliko z vsem povdarmom opozorimo, ker more nepravilno varčevanje prineseti škodo.

Ena glavnih zahtev pravičnega varčevanja je, da štednja nikjer ne škoduje produkciji. Varčevanje, ki bi omejilo produkcijo, že ni več varčevanje, temveč pomeni že gospodarsko nazadovanje. Varčevanje, ki bi ustavilo obrate, ni dejansko nobeno varčevanje, ker povzroča brezposelnost, ki je eno najhujših finančnih bremen sedanje dobe. Še bolj škodljivo bi bilo varčevanje, ki bi preprečilo dovršitev že pričetih del, kajti tako varčevanje bi pomenilo, ali popolno izgubo že izvršenih investicij, ali pa znatno povečalo izdatke za dovršitev potrebne investicije. V vsakem pogledu bi bilo takšno varčevanje šolski primer dobrega gospodarstva.

Prav tako je napačno vsako varčevanje, ki samo povzroči težave ljudem, ne da pa nobenega pravega finančnega uspeha. Tudi ta napaka se je večkrat dogodila in zadostuje, da v tem pogledu omenimo redukcijo nekaterih vlakov in celo takšnih, ki so se izplačali. Na drugi strani pa so seveda ponekod ostali vlaki, ki so čisto deficitni in med temi so mednarodni brzo-vlaki na prvem mestu.

Pri nas, kjer se je vsled strankarskega življenja od nekdanj prav na široko trošilo denar davkoplačevalcev, ni bilo nobene potrebe, da bi si poslabševali položaj še z napačnim varčevanjem. Naravnost sijajne finančne uspehe bi dosegli, če bi odpravili samo one grde razvade, ki so se že skoraj ukoreninile v našo upravo in ki veljajo ogromne zneske, ne da bi komu kaj koristile. Mislimo tu samo na ono silno hudo razvado, da mora za vsako najmanjšo stvar priiti komisija in kar iz Beograda. Koliko nepotrebno zapravljene denarja, kako silna izguba časa, kako silna podražitev produkcije in vse to čisto brez potrebe, ker bi mogel pregled naprav, prevzem dobavitelj kraja. In te komisije se vedno bolj množijo in postajajo že skoraj prijetno sredstvo, da se pride na izlet ali na počitnice v Slovenijo in to na državne stroške in na breme podjetnika, ki je moral zaprositi za komisijonelní ogled.

Slabi izgledi vedno bolj vlečejo ko dobri in zato tudi vidimo, da se pričeljo komisije tudi tam, kjer doslej še te zapravljeve razvade ni bilo. In bati se je, da bo vsled redukcije uradniških plač ta razvada še bolj narasla, vsled česar bo tudi redukcija plač za gospodarske sloje le nov finančni minus, kajti manjša kupna moč uradništva je že itak dovolj udarila vse gospodarske sloje.

Prav tako bi moralo dobro varčeva-

nje odpraviti vse one težave, ki jih povzroča gospodarskemu svetu okornost upravnega aparata in s tem zvezana premajhna ekspeditivnost uradov. Nekateri birokrati kar ne morejo razumeti, da pomeni vsak prepočasen rešen akt gospodarsko izgubo, ki slabši naše gospodarstvo in zato tudi manjša davčno moč prebivalstva. Namen varčevanja pa sme in mora biti samo ta, da se znižajo izdatki javnih organov in tudi gospodarskih krogov, nikakor pa ne sme nobeno varčevanje dvigniti izdatkov gospodarskih krogov.

Samo razveseljivo je, da se je pričelo varčevati v naši državni upravi, to-

da varčevali se mora predvsem tam, kjer se v resnici zapravlja denar, ne pa tam, kjer prinaša varčevanje ljudem le neprimliko in je zato dejansko le v gospodarsko škodo. In zato naj se odpravijo vse nepotrebne in drage komisije, v katerih zlasti obremenjujejo razne za lase privlečene študijske komisije v tujino i. dr. Ni res, da bi se na ta način prihranilo le malo, kajti teh komisij je toliko in njih izdatki so tako veliki, da pomenijo izdaten del vseh državnih izdatkov.

Zato povdarjamo še enkrat, da se ni pri nas še začelo pravo in dobro varčevanje, dokler gredo milijoni za nepotrebne komisije.

Plačevanje nadomestila za trošarino in točilci na debelo

Točilci vina in žganja na debelo so se ob razpravah predpisov o nadomestilu trošarine prizadevali, da se jih oprosti plačevanja nadomestila za trošarino, da se prepreči dvojna obremenitev. Nameravali so se namreč po prvotnem načrtu, da naj bi nadomestilo plačal točilec na debelo, obenem pa tudi gostilničar, ki toči pri točilecu na debelo kupljeno vino na drobno. V tem zmislu je zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani zavzela svoje stališče že na anketi, ki se je vršila dne 29. marca t. l. (glej Trgovski list z dne 31. marca 1932).

Prizadevanje je v toliko uspelo, da je zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini v § 2 odst. II. izrecno navedel, da plačujejo nadomestilo samo točilci na drobno in točilci iz 4. pripombe k tar. post. 62 zakona o taksah. Ob prestilizaciji zakonskega načrta pa je v 6. pripombi gotovo samo pomotoma ostalo v vzokrajnem načrtu, da točilci na drobno in na debelo, ki ne plačajo najmanj za dva dvomesečja nadomestila, izgube točilno pravico. Iz tega so izvršujoče oblasti sklepale, da so tudi točilci na debelo dolžni plačevati nadomestilo za trošarino in so v tem zmislu izdale na davčne uprave tudi navodila.

Zbornica se je radi tega obrnila preko pomočnika ministra za trgovino in industrijo g. Mohoriča na ministrstvo za finance, da izda o spornem vprašanju avtentično pojasnilo.

Promet z devizami. — Plačilo v inozemstvo.

Zveza industrijcev opozarja v svoji okrožnici: Narodna banka dodeluje devize za uvoz sirovin v zelo reducirani meri. — Med nemškim Reichsbank-Direktorium in našo Narodno banko je bil meseca aprila t. l. zaključen sporazum, po katerem morejo jugoslovanski dolžniki plačati svoje obveze v dinarjih na konto onega direktorijuma pri naši Narodni banki, Reichsbank pa izplača enak znesek v markah nemškemu upnikom. Ta sporazum sicer ni istoveten s splošnim kliringom, vendar se ga morejo naši interesenti s pridom poslužiti. — Do sedaj se more uvozno blago prevzeti in plačati po železniškem povzetju. — Sporazum o kliringu med našo državo in Švicarsko federacijo je stopil v moč dne 10. maja 1932 in velja za 4 mesece. — Novi sporazum o kliringu med našo državo in avstrijsko republiko je že v moči, ni pa še publikovan. Dovoljuje **privatni kliring**, za katerega je potreben obojestranski pristavek in dovoljenje obeh narodnih bank. Interesenti imajo nasloviti na našo Narodno banko prošnjo, v kateri je poleg obojestranskega pristanka navesti: vrsta in količina robe, točen naziv druge firme in vsoto šilingov ali dinarjev; uvoznik mora na-

Ministrstvo je izdalo o vprašanju naslednji komunike:

»Davčni oddelek ministrstva za finance je poslal vsem finančnim direkcijam razpis o pobiranju državne in banovinske trošarine.

Na področju nekih finančnih direkcij se pobira od točilcev pijac na debelo državna in banovinska trošarina po zakonu o izpremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini, dasi je v § 2 točka II tega zakona jasno izraženo, da plačujejo državno in banovinsko trošarino samo točilci pijac na drobno in točilci iz 4. pripombe tar. post. 62. zakona o taksah.

Ker prodajajo točilci na debelo vino in žganje največ točilcem na drobno, ki plačujejo po navedenem besedilu zakona nadomestilo za trošarino, točilci na debelo niso dolžni plačevati tega nadomestila, ker bi bila v nasprotnem primeru od enega in istega vina pobrala državna in banovinska trošarina dvakrat.

Davčni oddelek ministrstva za finance je radi tega naročil finančnim direkcijam, da obveste davčne uprave in organne finančne kontrole na svojem področju, naj se strogo ravna po tem navodilu.

S tem je vprašanje, ali so točilci na debelo dolžni plačevati nadomestilo trošarine avtentično pojasnjeno v zmislu stališča, katero smo zavzemali od prvih početkov.

značiti tudi pooblaščen banko, preko katere naj se obračun izvrši. — Italija zahteva plačilo v devizah, katere Narodna banka dodeljuje po vrstnem redu. — Sporazum s češkoslovaško republiko še ni ustanovljen.

Nabava industrijske soli

V zadnjem času so dobivale industrije v Dravski banovini, ki rabijo industrijsko sol, to sol nakazano iz monopolskih skladišč v Beogradu in Smederevem, kjer so bile nakopičene precejšnje zaloge. Nabava soli iz teh oddaljenih skladišč naši industriji ni konvenirala. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se je radi tega preko Centrale industrijskih korporacij v Beogradu obrnila na upravo državnih monopolov, da se nakazuje industrijska sol interesentom v bodoče vedno pri najbližjem skladišču. Kakor je Centrala obvestila zbornico, je upravni odbor monopolne uprave ta predlog odobril. Radi tega naj interesenti iz Dravske banovine v bodoče zahtevajo, da se jim sol nahaže v ljubljanskem ali sušaskem skladišču. Uprava državnih monopolov bo do skrajnih mej upoštevala želje prosilcev in jim bo sol nakazovala vedno v najbližjem skladišču.

Iz prakse

a) Plačevanje občasnih taks

Po prvotnem na naše ozemlje razširjenem zakonu o taksah so se občasne takse, to je takse, ki se plačujejo tedensko, mesečno, polletno, letno itd. v primeru, če se niso pravočasno plačale, pobrale v povišani izmeri, n. pr. točilne takse v štirikratni izmeri, dopolnilna prenosna taksa v trikratni izmeri itd.

Na prizadevanje prizadetih interesentov, za katere je pomenjalo v slučaju zamudnega plačila povišanje takse občutno breme, se je s finančnim zakonom za l. 1928/1929, odredilo, da se občasne takse (dopolnilna prenosna taksa, pavšalna taksa za gostilniške račune, točilna taksa za biljarde, taksa na vozila) v primeru da se ne plačajo pravočasno, izterjajo brez poviška eksekutivnim putem.

Z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah so se v § 5 te ugodnosti ukinile. Po tem paragrafu se vse osebe, ki plačujejo takso po tem zakonu občasno, kaznujejo, če redne takse ne plačajo pravočasno, poleg plačila redne takse z enkratnim zneskom redne takse.

To določilo se nanaša v zmislu § 50. zakona z dne 25. marca 1932 tudi na plačilo točilne takse, pavšalno takso na gostilniške račune, takse na biljarde in na ostale takse, kolikor ni v zakonu samem predvidena višja kazen, če se pravočasno ne plača, n. pr. za takso na privatna skladišča, pri kateri znaša kazen, če se pravočasno ne plača, trikratno izmero redne takse.

V naprej se bo v slučaju zamudnega plačila edino dopolnilna prenosna taksa izterjevala eksekutivnim putem brez poviška.

Dne 1. maja t. l. nekateri gostilničarji niso plačali pavšalne takse na račune, pa so morali potem plačati dvojno takso. Radi tega je potrebno, da ima roke za plačilo občasnih taks vsakdo točno v evidenci, da ne zapade kazni. Posebno naj velja ta ugotovitev za točilno takso, ki zapade v plačilo za drugo polletje tek. leta dne 31. julija.

b) Takse na račune

Računi, ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o terjatvah, ki izvirajo iz njih posla, podlegajo, ako se ne glase več nego na 100 Din taks 10 par, preko 100 Din pa taks 20 par.

S § 48. novega taksnega zakona se te takse povišajo ne glede na vsoto, na katero se glasi račun, na 25 par. — Povišana taksa v tej izmeri se začne pobirati šele od dne 1. septembra 1932 dalje.

Istočasno se poviša tudi osnovna taksa na gostilniške račune od 20 par na 25 par, s čemer bo tudi pavšalna taksa za te račune povišana za eno petino.

c) Taksa na reklamo

Za objave zaradi materialne koristi, ki se pilepljajo na okna, zidove, vrata itd. znaša sedaj taksa na vsak izvod 10 par. Z dnem 1. septembra t. l. se tudi ta taksa poviša na 25 par.

Smotreni trgovci in industrije čitajo vse dobavne razpise, ki jih redno prinaša naš list. Dobav potom javnih licitacij se more udeležiti vsak trgovec in vsak producent! Čitajte in ne opuščajte ugodnih poslovnih prilik, ki Vam jih nudijo udeležbe na javnih licitacijah!

Kliring med Jugoslavijo in Avstrijo

Navodila avstrijske narodne banke o izvedbi dogovora o kliringu z Jugoslavijo.

I.

Z zneski v šilingih, ki so plačani pred 20. aprilom 1932 pri avstrijski narodni banki na zbirni račun Narodne banke kraljevine Jugoslavije v svrhu dostave potom klirinskega računa, katerih izplačilo pa še ni izvršeno jugoslovanskim upnikom, se sme razpolagati takole:

Od vseh deponiranih zneskov v šilingih se sme izvršiti v okviru kliranga izplačilo novih izvoznih poslov iz Avstrije v kraljevino Jugoslavijo.

Ta izplačila se smejo izvršiti ne samo tedaj, če so pogodbeni stranke novega izvoznega posla v Jugoslaviji in starega uvoznega posla v Avstriji iste osebe, nego tudi tedaj, če se je novi posel sklenil med drugimi pogodbenimi strankami. Za tako izrabo teh zneskov v šilingih je potreben pristanelek pogodbenih strank prvotnega posla. V primeru, da se je novi izvozni posel sklenil med drugimi pogodbenimi strankami, je prav tako potreben dogovor z njimi. Postopek se mora izvršiti v smislu določil odstavkov A in B.

A. Dolžnik, ki je svoječasn deponiral šilinge, pošlje vlogo avstrijski narodni banki. V tej vlogi prosi, naj se svoječasn deponirani znesek v šilingih pošlje avstrijskemu (novemu) izvozniku, in predloži originalno korespondenco, ki se nanaša na dogovor med pogodbenimi strankami.

To vlogo, v kateri je treba tudi navesti, da se bo znesek nakazal preko posredujočega kreditnega podjetja ali naravnost potom žiro-prometa avstrijske narodne banke ali avstrijske poštne hranilnice, je treba po možnosti poslati preko istega kreditnega podjetja, preko katerega je bil svoječasn položen depot.

Avstrijska narodna banka bo obvestila Narodno banko kraljevine Jugoslavije o želji, ki jo je izrazil avstrijski dolžnik.

Po prejemu poročila od Narodne banke kraljevine Jugoslavije o izvršenem vpisu in o razveljavitvi poprejšnjega plačilnega naloga bo avstrijska narodna banka izvršila dostavo avstrijskemu (novemu) izvozniku potom žiro-prometa avstrijske narodne banke ali pa preko avstrijske poštne hranilnice in o tem obvestila (prejšnjega) avstrijskega uvoznika.

B. Jugoslovanski (novi) uvoznik vplača protivrednost kupnine pri Narodni banki kraljevine Jugoslavije v dinarjih z dokazilom o dogovoru med pogodbenimi strankami. V kolikor ta depozit v dinarjih tvori pokritje, bo Narodna banka kraljevine Jugoslavije izvršila izplačilo prejšnjemu (jugoslovanskemu) izvozniku, za čigar račun je bil svoječasn položen depozit v šilingih, in sicer ne glede na vrstni red, ki bi se moral izvajati za jugoslovanskega (prejšnjega) izvoznika na podlagi svoječasn v Avstriji položenega depozita.

Če pa položeni znesek v dinarjih popolnoma ne pokrije terjatev jugoslovanskega (prejšnjega) izvoznika, ostane manjkajoči znesek pri Narodni banki kraljevine Jugoslavije v okviru kronološkega reda še dalje v evidenci.

Na podlagi poročila Narodne banke kraljevine Jugoslavije o izvršenem obračunu bo avstrijska Narodna banka poslala protivrednost v Jugoslaviji položenega zneska avstrijskemu (novemu) izvozniku in bo v ta namen porabila znesek, ki ga je svoječasn položil avstrijski (prejšnji) uvoznik.

O tem nakazilu se obvesti avstrijski (prejšnji) uvoznik.

Avstrijska Narodna banka bo izvršila nakazilo samo na podlagi naloga Narodne banke kraljevine Jugoslavije brez nadaljnjega proučevanja in brez kakršnegakoli jamstva za točnost naloga.

Pri izvedbi nakazil, izvršenih na podlagi navedenih odstavkov A. in B., se efektivni izdatki odbijejo od izplačilnega zneska.

II.

V smislu točke 3 novega deviznega dogovora se obračunavanje lahko izvrši na podlagi kupoprodajnih poslov med avstrijskimi izvozniki in jugoslovanskimi uvozniki z ene strani, in avstrijskimi uvozniki in jugoslovanskimi izvozniki z druge strani z neposrednim dogovorom med pogodbenimi strankami, če predlože v smislu obstoječih predpisov za plačilni promet potrebni dovoljenji obeh narodnih bank.

Dovoljenje avstrijske narodne banke, predpisano v deviznih določilih, se dobi na kontrolnem uradu za plačilni promet z inozemstvom v smislu deviznih predpisov.

Izvoz kemičnih produktov v Južno Afriko

Naš konzulat v Johannesburgu poroča, da je v Uniji Južne Afrike veliko povpraševanje po številnih kemičnih produktih, ki se pri nas proizvajajo, tako zlasti po sodi kavstiki, sodi karbonati ter bicarbonatu. (Točen seznam vseh produktov je interesentom na vpogled pri Zbornici za TOI.)

Vse one tvrdke, ki bi hotele stopiti v stike z uvoznimi tvrdkami v Južni Afriki, naj pošljejo svoje vzorce — via Southampton — obenem z označbo cen cif afriška pristanišča (Lorenco Margues Durlan in Capetown) na Jugoslov. konz. v Johannesburgu, P. O. Box 7525. V oferti naj se označi način pakiranja in težino (t. j. ali v dolgi ali v kratki toni, 2000 lib., 1000 kg ali 1016 kg).

Razstave sejmi

XII. Ljubljanski velesejem

Olajšave udeležencem XII. Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. junija 1932 v pomorskem prometu. — **Jadranska plovdba d. d.** Sušak je dovolila udeležencem XII. Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 4. do 13. junija, vozno olajšavo na ta način, da se vozijo v višjem razredu, plačajo pa ceno onega razreda nižje, za dopotovanje od 1. do 13., za povratek od 5. do 20. junija. — Iste ugodnosti je priznala tudi **Dubrovačka plovdba d. d.** — **Broderska A. D. »Boka«** je dovolila 50% popust na vseh svojih parnikih. Pri obeh velja olajšava od 20. maja do 20. junija 1932.

Perutninarska razstava na velesejmu se vrši od 4. do 13. junija t. l. Razstava bo obsegala: 1. Oddelek za živali: a) selekcionirana štajerska kokoš — standard 1930 Celje, raznih rejcev članov odsekov; b) štajerska kokoš drugih rej; c) različne pasme perutnine, ki jih gojijo rejci v Dravski banovini; d) druga perutnina (race, gosi, purani); e) kapuni. — 2. oddelek: krmila, orodja in priprave ter pripomočki za uspešno rejo perutnine. — 3. oddelek: bolezni perutnine.

Istočasno bo prirejena tudi razstava kunccev čistih pasem, ki bo obsegala: 1. oddelek: živali. 2. oddelek: kožice in izdelki iz kožuhovine. 3. oddelek: razno orodje, posode in kletke. 4. oddelek: strokovna literatura, slike itd.

Pomudbe, povpraševanja

ESTANISLAU ROIG GINGI, BARCELONA, Calle Berna 16, ki trguje z deželnimi pridelki Španije, želi stopiti v stik s slovenskimi importerji takega blaga.

POZIV OBRTRNIKOM

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI namerava ob času ljubljanskega velesejma, ki se bo vršil od 4. do 12. junija t. l., prirediti razstavo prvovrstnih obrtniških izdelkov, ki naj pokažejo visoko kvaliteto in konkurenčnost obrtniškega dela. V ta namen bo dal na razpolago svoj reprezentativni razstveni paviljon. Razstveni prostor bo obrtnikom na razpolago brezplačno. Vsak bo moral skrbeti le za dovoz in odvoz izdelka na lastne stroške in odgovornost. Zavod poziva predvsem obrtnike oblačilne stroke, damsko, moško krojaštvo, obutev, dalje tapetnike, stavbne in strojne ključavničarje, mehanike, kleparje, kovače itd. ter mizarске mojstre pa tudi obrtniške proizvajalce specialnih izdelkov, osobito takih, ki se kljub temu, da jih izdelujemo doma, uvažajo, da prijavijo najkasneje do 20. maja: 1. točen naslov; 2. kateri predmet bi radi razstavili; 3. ali imajo predmet že izdelan ali ga bodo šele izdelali in do kdaj bi ga mogli dovršiti? (Dostava se bo namreč morala izvršiti najkasneje 3 dni pred pričetkom velesejma.)

Zavod bo prijavitelcem naznanil z obratno pošto, ali jim bo mogel dati na razpolago potrebni prostor. Ker se bo razstavila le izbira najboljšega, kar premore naše obrtništvo, in bodo pred razstavo podali mnenje še strokovnjaki, opozarjamo, da si zavod pridržuje pravico, odkloniti ponudeni izdelek, ne da bi s tem prevzel kakršnokoli obveznost. Tem častnejše pa se bodo zato mogli uveljaviti oni, katerih izdelki se bodo pripustili na razstavo.

Po svetu

Trg svinca je miren, cena se razvija enakomerno.

Srednjeevropska vrednotna konferenca, ki bi se morala vršiti te dni v Budimpešti, je vsled nastalih ovir preložena na poznejši čas.

Pogajanja o hmelju, ki so se vršila med Nemčijo in Češkoslovaško v Berlinu, so se zaključila brez pozitivnega rezultata.

Tudi Siam je odpravil zlati standard, in je sklenil bazirati siamski tikal na relacijo, ki jo je imel do funta pred opustitvijo angleškega zlatega standarda.

Problem finančne pomoči za Avstrijo je zadevna komisija preštudirala in je poslala poročilo angleški, nemški, francoski in italijanski vladi.

V srebru naj se plačujejo zavezniški dolgovi Ameriki do leta 1936, in srebro naj se porabi za kovanje dolarjev. Tako predlaga predsedniku Hooverju ameriški senat. Hoover je menda pripravljen sklicati mednarodno konferenco za študij srebrnega problema.

Siemens-Schuckert d. d. na Dunaju, ki je izplačala za leto 1930 dividendo 16 šilingov, letos ne bo nič plačala.

Novo konkurzno postopanje v Švedski bo stopilo v veljavo po preteku Kreugerjevega moratorija. Zakon ima značaj provizorija.

Za vinski sejem na Sušaku, ki se vrši od 14. do 22. t. m., velja 50 odstotno znižanje železniške vožnje.

Za revne vinogradnike v Primorski banovini je dovolilo poljedelsko ministrstvo 1 mil. Din podpore, da si nakupijo žveplo itd.

Produkcija surovega železa v U.S.A. je padla v aprilu z 853.000 tonami na novo globinsko točko (lani 2.020.000 ton). Število delujočih plavžev je padlo od 113 na 60. Produkcija surovega jekla je padla v prvih štirih letošnjih mesecih na 5'57 mil. ton proti 10'75 mil. ton v isti lanskoli ter 16'29 in 18'85 mil. ton v isti dobi let 1930 in 1929.

Angleška banka je znižala obrestno mero od 3 na 2½ %. Znižanje je bilo že pričakovano in so ga finančni in trgovski krogi sprejeli z velikim zadovoljstvom. Od 14. maja 1931 do 21. aprila 1932 je bila obrestna mera 2½ odstotna, od 21 aprila t. l. do sedaj 3 odstotna.

TEČAJ ZA MIZARSKO LUZENJE V ZAGORJU

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v soboto in nedeljo 21. in 22. maja t. l. tečaj za mizarско luženje v Zagorju. Ta tečaj je namenjen v prvi vrsti mizarским mojstrom in pomočnikom zagorskega in trboveljskega okoliša, morejo se pa udeležiti tega tečaja tudi interesi iz drugih krajev. Prijave je treba poslati najkasneje do 19. maja t. l. Skupni obrtni zadrugi v Zagorju. — Osebnе prijave na dan otvoritve se bodo upoštevale le, ako bo dovolj prostora. Vsak udeleženec mora prinesiti s seboj z vodo brušene desčice, masivne ali furnirane v dimenzijah 10×20 cm in v debelini 6 do 8 mm, in sicer tri komade češnjevega, tri hrševega, šest bukovega, pet jelševega, 8 orehevega, 10 javorjevega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa.

Ljubljanska borza

Tečaj 13. maja 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2272'62	2288'98
Berlin 100 M	1335'62	1346'42
Bruselj 100 belg	787'90	791'84
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1097'35	1102'85
London 1 funt	205'02	206'62
Newyork 100 dol.	—	—
Newyork 100 dolarjev	5585'38	5613'64
Pariz 100 fr.	221'33	222'45
Praga 100 kron	166'34	167'30
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	288'67	291'07

Čitajte in razširjajte

»TRGOVSKI LIST«!

Industrijska produkcija Nemčije od l. 1928 dalje.

O nazadovanju nemške industrijske produkcije od leta 1928 dalje priobčajo sledečo zelo zanimivo statistiko:

Mesečna povprečnost	Produkcija vrednost industrije v milijardah mark	Producirana množina blaga	1928=100 Delež na splošni produkciji v %	Delež Nemčije na svetovni ind. produkciji v %
1928	7·0	100	55·0	11·6
1929	6·5	101	58·5	10·9
1930	5·3	84	52·6	10·3
1931	4·0	69	45·2	9·7
Konec 1931	3·5	63	ca 43	9·2

Dočim je padla produkcijska množina napram letu 1928 za ca 37 odstotkov, se je produkcijska vrednost vsled istočasnega močnega padca cen znižala za ca 50 odstotkov. Omembe vredno je tudi, da je padel delež Nemčije na svetovni industrijski produkciji, kar je najboljši znak velike krize. Napram zadnji povojnokonjunkturni višinski točki je pa padec produkcije še bistveno večji; znašal je pri industrijskih izdelkih vobče 40·9 %, pri čemer je padec pri produkcijskih blagovnih vrstah s 54·4

odstotki znatno večji kot pri konzumnem blagu s »samo« 36·2 %. Kakor ugotavlja Nemški zavod za konjunkturno raziskovanje, odgovarja sedanja izdelava produkcijskega blaga približno oni iz let 1897 in 1898, dočim je produkcija konzumnega blaga padla približno na stanje let 1905/1906.

V posameznostih kažejo razne produkcijske panoge pač bistveno različno sliko. Največji je padec pri onih industrijskih panogah, pri katerih je poleg splošnih učinkov krize ovirala prodajo tudi sprememba v konzumnih navadah prebivalstva. Tako je na primer padla produkcija klavirjev za nič manj kot 81·3 %, kar gre deloma na rovaš radia in gramofona. Tudi mnogo znižana produkcija motornih koles za 85·4 % je vrstno pogojena: majhni avto izri-va motorno kolo. Izvzemši industrijo petroleja, kjer se je produkcija celo znatno pomnožila, in izvzemši produkcijo bakra, kjer se je produkcija tudi nekoliko povečala, je najbolj ugoden še položaj industrije živil in čevljev, ki izkazuje samo 8·8- in 18-odstotno nazadovanje. Za manj kot 25 odstotko je padla tudi produkcija rjavega premoga, papirja in briketov iz črnega premoga.

Mednarodni borzni indeksi

Tendenco na mednarodnih efektih trgih je bila v tednu od 30. aprila do 7. maja neenotna. Večina borz, zlasti New York, London, Berlin in Amsterdam, je izšla kljub kolebanju iz omenjenega tedna na lahko utrjeni tečajni višini. Na drugih borzah zopet so delnice padle; vodila je borza v Parizu, ki ji menda izid franco-skih volitev ni ugajal. Iz tečajnih indeksov spodaj navedenih mednarodnih efekt-nih trgov izračunjeni **mednarodni borzni indeksi** je padel na novo globinsko točko 33·8, pri čemer je indekso od konca leta 1927 enak 100. Pred opustitvijo zlatega standarda v Angliji v lanskem septembru je znašal mednarodni borzni indeks 44·4 točk, pred Newyorško borzno deruto v

oktobru 1929 pa 106·3. Tu podamo seznam običajnih efektih trgov:

Leto 1927	Začetek	30. IV.	7. V.
= 100	1929	1932	1932
Berlin	113·6	21·3	21·8
London	102·6	33·5	34·0
Pariz	156·8	57·8	55·5
Bruselj	133·8	27·3	26·3
Amsterdam	104·5	20·9	22·2
Stockholm	109·5	9·0	9·0
Zürich	101·0	37·5	36·2
Dunaj	91·4	35·7	35·0
Praga	108·3	45·8	47·1
Milan	124·0	52·3	50·2
Newyork	137·3	33·2	34·2

Omenimo, da je bil Pariz letos že pri 70. Stockholm se je v omenjenem tednu obdržal brez padca. Primerljaj tudi padec tečajev v Bruslju: leta 1929 še 133·8, tri leta nato pa 26·3!!

Dokaz zdrave ustvarjajoče sile

Sedanja svetovna gospodarska kriza ne bi naše dežele niti primeroma tako hudo zadela, če bi znali takoj njene prve pojave sprejeti z zdravim optimizmom in krepko voljo, da jo premagamo. Zal pa je bilo v naših vrstah vse polno pesimistov in malodušnežev in ti so šele iz grozeče krize napravili pravo krizo ter jo na vse zadnje z beganjem javnosti in raznimi tatarskimi vestmi poostriili do prave nevarnosti. Če bi ravnali pravilno, bi morali z vero v zdravo strukturo našega gospodarstva apelirati na zaupanje vseh in na ta način še dvigniti silo našega gospodarskega življenja ter tako že v začetku zatreti vse pojave svetovne krize v naših krajih, mesto tega pa je velik del javnosti tako zelo padel pod upliv krize, da je hotel vsemu narodu sugerirati o neizogibni katastrofalni posledici krize. V tem je glavni vzrok, da se je sploh mogla pri nas pojaviti kriza v tako ostri meri.

K sreči pa je bilo zlasti med našimi gospodarskimi krogi dosti močnih mož, ki niso podlegli tej katastrofalni psihozi, temveč ki so odločno vztrajali na svojih mestih in brez ozira ter brez strahu na vse govornice o krizi nadaljevali s svojim ustvarjajočim delom. In med temi možmi zavzemajo eno prvih mest oni vedno delavni naši ljudje, ki nam 4. prih. meseca otvorijo velesejem. Brez ozira na vse velike materialne prednosti in pridobitve, ki jih pri naša vsak velesejem, je vendar treba zlasti poudariti njegov ogromni moralni pomen. Kajti velesejem v nezmanjšanem obsegu sredi gospodarske sile pomeni na najbolj krepak način povdarjeno voljo, da nas ne more zlomiti nobena kriza in nobena težkoča, da ne klonemo naš duh in da ne upade naš pogum, pa naj bodo časi še tako težavni. Tako mogočno povdarjena volja v slabih časih je najlepši dokaz, da ustvarjajoča sila med nami nikdar ne usahne in da smo tudi najtežjih prilikam dorasli. In zato je letošnji velesejem dokaz zdrave ustvarjajoče sile, ki giblje naše gospodarstvo in obenem s tem tudi dokaz, da bomo tudi iz sedanje krize prišli na zeleno travco.

Ta dokaz neklonljivega poguma pa je tem bolj razveseljujoč, ker je podan tudi navzlic vsem našim večnim nergačem. Onih naših neprestanih zabavljajev, ki tako radi klepetajo, ne da bi svojih besed sploh prevdarili, da se je naš velesejem preživel, da je vedno enak, da služi le nekaterim gospodom in kakor se že glase takšne in slične modrosti evičarskih filozofov. S prireditvijo velesejma v najtežjih gospodarskih časih pa so prejeli ti nergači lekcijo, ki je tako krepko zamahnjena zausnica, da morajo enkrat za vselej utihnuti. Zato pa smo tudi tem bolj veseli letošnjega velesejma.

Če predvsem povdarjamo moralni pomen velesejma, pa seveda ne smemo s tem nič manj zmanjšati njegovega velikega stvarnega pomena za naše gospodarstvo. Kajti vsak velesejem je revija naših produktivnih sil, vsak velesejem je bilanca našega prizadevanja po gospodarski osamosvojitvi. Nazorno pa kaže vsak velesejem, katero blago že izdelujemo sami in katero moramo še na škodo naše plačilne bilance uvažati iz tujine.

Klic: Kupujte domače blago! postane šele z našimi velesejmi čisto jasen, ker kar točno pokaže, katero tuje blago kupujemo po nepotrebnem. Zato ni pretirano, če rečemo, da je vsak velesejem za naše gospodarsko življenje največjega pomena, ker nam kaže pot k gospodarski osamosvojitvi, ki je in ostane ključ do splošnega narodnega blagostanja.

Ne nazadnje pa je velesejem najmočnejša vzpodbuda, ki jo morejo doživeti naši produktivni gospodarski sloji. Tu na velesejmu se najbolj nazorno pokaže, v koliko zastaja domače blago za tujim, tu na velesejmu pa vidi tudi vsak razstavljalec, kaj mora še storiti, da bo njegov izdelek čisto konkurenčen z najmodernejšimi izdelki tujine. In to važno funkcijo vrši tudi ljubljanski velesejem v najlepši meri. Treba tu omeniti le našo pohištveno industrijo, ki se brez velesejmov nikdar ne bi razvila do te visoke in že skoraj brezkonkurenčne stopnje. Že samo ta odlični uspeh velesejmov zadostuje, da je pomen naših velesejmov visoko izven vsake debate.

A velesejem ima še to zaslugo, da je najboljše in najučinkovitejša reklama za vse naše blago. Na velesejmu se javnost seznanja z izdelki naših producentov in

vsak velesejem privablja našim producentom nove kupce, nove odjemalce. Naj bi ne bilo producenta, ki ne bi znal prav oceniti te zanj tako važne funkcije velesejma.

Ko je bil odprt prvi ljubljanski velesejem, kateremu gre za vedno čast, da je bil prvi velesejem v državi, tedaj smo šele prav videli, da živimo samostojno gospodarsko življenje in da hodimo vstrie z naprednimi narodi. Sedanja velesejem, ki bo odprt v najtežjih časih, pa dokazuje, da naše gospodarstvo napreduje tudi v najtežjih časih, ker je naša volja nezlomljiva. In vsled tega najlepšega dokaza prav posebej pozdrav velesejmu in vsem njegovim aktivnim prirediteljem kot možem zdrave volje in ustvarjajoče sile. Samo od takšnih mož pa je tudi odvisen napredek naroda.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Kdor dela za svoje glasilo, dela najuspešnejše za koristi svojega stanu in samega sebe.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Možnost zaposlenja naših mornarjev v poljski mornarici

V poljski trgovski mornarici vlada pomanjkanje osebja, predvsem častnikov in strojnega personala. Zaposleni so večinoma Skandinavci in Balti, ker ni domačih razpoložljivih moči. Ta zadeva je velike važnosti, ker je vsled splošnega nazadovanja pomorskega prevoza velik del mornarjev (kapitanov, strojnikov, radiotelegrafistov) nezaposlen, seveda tudi naših. To se pa ne tiče samo v prvi vrsti Dalmatincev in Primorcev, ampak tudi Slovencev, katerih je v zadnjih letih precejšnje število absolviralo naše 3 nautične akademije, predvsem Bakar in Kotor. (V Kotoru je bilo predlanskim 14 Slovencev na tamošnji pomorski akademiji.)

Poljski mornarici, ki išče personala, bi naši mornarji prav dobro došli, ker uživajo internacionalen glas kot izvrstni pomorci, razen tega so Slovani, kar je posebne važnosti. Gotovo bodo lastniki brodov rajše posegli po narodnostno sorodnih mornarjih kakor pa po tujerodnih. Treba pa bi bilo naše meročajne kroge opozoriti, da povabijo poljsko vlado, naj pošlje nekaj mladeničev na naše akademije, kjer živi prastari in pravi pomorski duh. (Kakšen ugled uživajo tozadevno naši 3 pomorski zavodi, je razvidno iz dejstva, da so Angleži pred par leti v svoje merkantilno-pomorske šole uvedli nekatere institucije, ki so se na naših akademijah obnesle.)

Kar se tiče gmotnih razmer (plač) v poljski merkantilni mornarici, tozadevne plače sicer niso posebno visoke, vendar višje kot pri nas. Komandanti ladij imajo približno 6600 Din mesečno, dočim prejema 3. oficir (kot najnižja oficirska šarža) približno 2300 Din, seveda je hrana brezplačna. Primerno je plačan strojni personal in pa radiotelegrafist.

V boljše razumevanje te zadeve moramo pripomniti, da je Poljska država v srednjem veku posedovala velik del obale na baltičkem morju in seveda tudi svoje brodogradnje. Z izgubo svoje državne samostojnosti je bilo seveda tudi morje izgubljeno. Pri sklepanju mirovnih pogodb l. 1918. je bilo eno najvažnejših, obenem pa tudi najtežjih vprašanj, ako in kakšno obalo naj dobi Poljska, ker je bilo popolnoma jasno, da tako velika država kakor je Poljska (388.400 km² in 32.000.000 ljudi) ne more obstajati brez obale.

V istini je dobila Poljska majhen del obale s samo 140 km morske meje. (Mor-

Opozorilo izvoznikom svežega sadja v Francijo

Francosko poljedelsko ministrstvo je izdalo naredbo, da morajo biti vse pošiljke svežega sadja v Francijo opremljene s fitopatološkim spričevalom, iz katerega je razvidno, da sadje ni okuženo z ušjo (Aspidiotus perniciosus).

Vsi izvozniki se opozarjajo, da so vse prehodne mere ukinjene z dnem 8. aprila t. l. ter da je v bodoče veljavno le sanitarno spričevalo uradne fitopatološke postaje.

Spričevalo mora biti izdano v dvojnem izvodu, od katerega en izvod mora spremljati pošiljko, drugi pa mora biti poslan pravočasno Ministrstvu poljedelstva, 78, Rue de Varenne, Paris.

Predpisana oblika spričevala je sledeča:

Podpisani (oblast, ki je upravičena izdati spričevalo) potrjuje, da so bile spodaj označene pošiljke sadja skrbno pregledane ter izjavlja na podlagi tega, da vsebujejo zdravo, neokuženo sadje, prosto vsakega mrčesa in drugih škodljivih žuželk, ki bi se mogle razširiti po polju in sadovnjakih. Zlasti se pa potrjuje, da je to sadje brez uši (Aspidiotus perniciosus).

Število in vrsta pošiljk
znamka in številka pošiljk
vrsta sadja
zraslo v (kraj v državi)
ime in naslov izvoznika
ime in naslov uvoznika
dan pošiljatve
približen dan prihoda
Datum in podpis

Vsaj en izvod spričevala mora biti v francoskem jeziku.

Stanje naše lesne industrije in trgovine

(Konec.)

Iz naslednje tabele je razviden padec izvoza lesa (v 1000 tonah):

Vrsta blaga	1931	1930	Razlika
Drva	2747	4126	-1378
gradbeni les	750.0	1.166.2	-416.1
železniški pragi:			
a) hrastovi	93.3	158.7	-65.4
b) bukov in borovi	54.3	44.8	+ 9.5
lesni izdelki	21.0	38.4	-17.4
ekstrakti za strojenje:			
a) hrastovi	6.7	9.0	-2.2
b) kostanjevi	4.2	4.9	-0.7
ostali lesni produkti	86.1	98.5	-12.4
Skupaj	1.290.8	1.933.6	-642.7

Leto 1931 izkazuje torej v primeri z letom 1930 zmanjšanje izvoza lesa in lesnih produktov za 64.278 vagonov. Kar se vrednosti tiče pomeni to padec na Din 1.040 milj. v l. 1931 od Din 1.681.2 milj. v letu 1930, tako, da znaša izguba 640.5 milj. Din.

Največji padec zaznamuje izvoz gradbenega lesa, kateri padec pa ni v sorazmerju s padcem vrednosti. Količina je namreč padla za 36%, med tem ko je vrednost padla za 42%. V l. 1931 je cena gradbenemu lesu ponovno padla.

Najvažnejši izvozni predmet je žagan les, padec izvoza tega lesa je doprinesel hud udarec naši lesni industriji. Izvoz žaganega hrastovega lesa je padel od 9393 vagonov na 6000 vagonov, kar pomeni izgubo 76 milj. Din. Najbolj je padel izvoz v Italijo, Avstrijo, Madžarsko, Belgijo, Anglijo, Češkoslovaško, Švico in Tunis, med tem ko izkazuje izvoz v Grčijo majhno izboljšanje.

Izvoz bukovnega lesa je padel od 20.462 na 15.853 vagone, izguba na vrednosti znaša torej 47 milj. Din. Največji padec izkazuje izvoz v Italijo (40%), dalje v Egipt, Alžir, Francijo in Argentinijo. Izvoz v Anglijo in Španijo se je nekoliko povečal.

Izvoz trdega lesa listnatega drevja je padel radi nazadovanja izdelovanja mobilij in to zlasti v Angliji, Nemčiji, Avstriji, Madžarski in Italiji, katere države so glavni kupci te vrste lesa.

Izvoz lesa igličavega drevja je padel od 58.946 na 35.246 vagonov ter znaša pri tem nastala izguba 290 milj. Din. To izgubo je občutila predvsem naša lesna industrija v Bosni, Sloveniji in Gorskem Kotarju. Močan padec zaznamuje izvoz v Italijo (50%), dalje v Argentinijo, Alžir, Anglijo, Belgijo, Grčijo in Holandsko; majhno povečanje pa izkazuje izvoz v Francijo, Tunis in Španijo.

Končno naj odgovorimo še na nekatera stavljena vprašanja, v kolikor nismo že zgoraj odgovorili.

Predvsem je treba rešiti vprašanje ali je naša država s svojimi sečnjami pripomogla k povečanju svetovne superprodukcije lesa? Na to vprašanje lahko odgovorimo s tem, da ponovimo gorenje ugotovitve, da poseduje namreč naša država v resnici velike rezerve lesa v starih gozdovih, toda da skuša naša zakonodaja vzdržati kontinuiteto pri eksploataciji; to izhaja iz novega gozdnega zakona iz l. 1929. To si moramo razlagati na ta način, da sečnje ne smejo prekoračiti mere, katera odgovarja interesom lesnega kapitala ter da mora kapital sam ostati nedotaknjen. Zakon predvideva aplikacijo gospodarskih načrtov ne samo za državne gozdove, nego tudi na ostale gozdove ter tudi privatne, kojih površina je večja od 800 ha. Razen strogih gozdnih policijskih predpisov vsebuje zakon tudi omejitve v pogledu eksploatacije gozdov. S strogim izvajanjem tega zakonitega načela bomo dosegli ravnotežje med produkcijo in pomladkom, katero ravnotežje še ni doseženo po računih strokovnjakov in to radi tega, ker so bile velike množine lesa s strani domačega prebivalstva neracionalno porabljene (odprta ognjišča po kmetskih hišah gotovih pokrajin).

Velik del starih gozdov se nahaja v pokrajinah, ki so oddaljene od prometnih cest in če upoštevamo sedanje gospodarske težave, nimamo nikakega upanja, da bodo ti gozdovi eksploatirani v bližnji bodočnosti, vsled česar ne bodo mogli škodovati ravnotežju evropske lesne produkcije.

Ni namreč izključeno, da silijo naravne nezgode našo državo, da intenzificira svojo lesno produkcijo.

Po lubadarju, ki je bil z uspehom uničen, je prišla sedaj nova nadloga nad bosanske gozdove: liparis monaca. V maju se bodo podvzela vsa sredstva, katerih uspešnost je za pobijanje te šibe božje že preizkušena v drugih državah. V kolikor zahte-

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državne železarne Vreš-Majdan sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg kristalnega sladkorja. — Direkcija državnega rudnika Kakani sprejema do 27. maja t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg masti, 6000 kg kristalnega sladkorja in 2000 kg namiznega olja. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave 10.000 komadov židne opeke. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: — Dne 4. junija t. l. pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu glede dobave rjuh; dne 13. junija t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave lesa; dne 14. junija t. l. glede dobave amonijevega solitra, žvepla in parafina; dne 15. junija t. l. pa glede dobave preje od jute, papirja itd.; dne 21. junija t. l. pa pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 20.000 kub. metrov peska. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

vajo podobne nesreče bolj intenzivno eksploatacijo v prizadetih pokrajinah, v toliko bodo državna oblastva gledala, da zmanjšajo ta presežek s tem, da bodo skrčila sečnje v bodočih letih.

V svrhu omejitve sečnje razpolagajo torej državna oblastva v prvi vrsti z gozdnim gospodarskim načrtom. Pri eksploatacijah, ki so vezane na dolgoročne pogodbe se je posluževalo v svrhu omejitve sečnje vzajemnih sporazumov, v drugih gozdovih pa povpraševanje samo določa ponudbo — kakor je bilo že rečeno — s tem, da se pokaže pri dražbah večji ali manjši interes.

Mednarodna petrolejska konferenca

V soboto 14. t. m. se je pričela v Newyorku mednarodna petrolejska konferenca. Prvič so na takšno konferenco povabljeni tudi Rusi.

Sklicanje konference se je izvršilo na pobudo Amerike. V preteklem letu je imela ameriška petrolejska industrija zgubo nad 100 milijonov dolarjev (113), dočim je imela leta 1930. nad 300 mil. dol. čistega dobička, leta 1929. pa daleko nad 600 milijonov. To bi pomenilo pri pogajanjih za Amerikance velik moment slabosti, če bi se drugim producentom ne godilo ravno tako. Na ameriških zgubah je udeležena skupina Royal Dutch z eno četrtino. Ugodnejši je položaj vsekakor za Sovjetsko Rusijo, ki je menda tudi pri sedanjih nizkih cenah še konkurence zmožna. Ruska petrolejska produkcija se je v zadnjih letih kljub padajoči svetovni produkciji zelo razvila, in je narasel ruski delež na svetovni produkciji od samo 3-8% v letu 1922 na 4-5% v letu 1924, dalje na 6-7% v l. 1929, 9-2% v l. 1930 in slednjič na 11-4% v preteklem letu 1931. Delež USA je padel od l. 1924 do l. 1931 od 70-4% na 62-7%. Z Rusi bo težko priti do sporazuma, ker menda o omejitvi produkcije nč ne slišati. Zdi se pa, da imajo Amerikanci namen ponuditi Rusom nekaj kompenzacij izven petrolejske kupčije. Glede konference same so izdelali Amerikanci obsežen načrt, pri katerem je vodilno sodeloval predsednik Socony Vacuum Corp.; to je v toliko važno, ker ima od Socony kontroli-

rana Standard Oil of Newyork ozke kupčijske stike z Rusi. Mislili bi, da nudijo ti stiki pravzaprav jamstvo, da načrt ni bil izdelan brez sodelovanja Rusov in da bodo Rusi za ameriške predloge bolj sprejemljivi. Drugo vprašanje je, če bo načrt dobil tudi odobrenje Deterdinga, ki svoje nespravljalivosti do Rusov ni nikdar skrival.

K temu pripominja list »L'Information«:

Položaj petrolejske industrije je že dolgo časa vobče tako označen, da dossegajo producenti na domačih trgih še nekako zadovoljive cene, da pa prinaša eksportna trgovina težke zgube. Eksport Amerike n. pr. se prav nič ne splača, in sicer vsled spodbijanja cen od strani Rusov in Rumunov. Prisotnost Rusov na konferenci kaže na vsak način pripravljenost Rusije za dosego sporazuma. Produkcija petroleja v Rusiji narašča sicer tudi še letos, a eksport zaostaja za lanskim eksportom. Lani je eksportirala Rusija 5.300.000 ton petrolejskih produktov (proti 4.800.000 tonam leta 1930); od teh je šlo 1 milijon ton v Anglijo, 971.000 ton v Italijo, 887.000 ton v Francijo, 500.000 ton v Nemčijo itd. Rusija dobavlja že skoraj v vse dežele sveta. Sporazum na petrolejskem trgu bi se moral tikati vsaj produkcije, prodaje in eksportnih cen, če se hoče doseči sanacija trga.

Produkcija surovega petroleja se je oblikovala v preteklem letu vsled pomankanja vsakršnih vezí med velikimi ameriški koncerni in drugimi producenti zelo neenako. Svetovna produkcija l. 1931 je znašala 1.370.300.000 sodčkov à 151 hl, od česar je prišlo na USA 850 milijonov sodčkov (l. 1930: 898 milijonov), na Venezuelo 118-7 (133-6), na Mehiko 33 (39-5) itd. Dočim so te dežele produkcijo zmanjšale, jo je Rusija dvignila od 125-6 na 161-9 milijonov sodčkov, Rumunija od 41-6 na 47-6 milijonov; Rusija je prehitela Venezuelo. Celo v Ameriki sami razvoj produkcije ni bil enoten.

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«!

Razno

Poslabšanje na premogovnem trgu. Z napredujočim letnim časom se je prodaja v premogovnih okrajih zelo poslabšala. V Angliji prihajajo naročila le bolj poredko, v Poruhru se zaloge kopičijo in je pravzaprav 25 odstotkov delavcev odveč, Francija se je — kot smo že poročali — zatekla k novi kontingentaciji uvoza, v Češkoslovaški je štrajk zaloge le malo zredčil, poljska premogovna industrija se pripravlja na nov konkurenčni boj z angleškim premogom, zlasti na severnih trgih. — Uvozne omejitve v Belgiji, Franciji in Ogrski niso prinesle zaželenega poživljenja, in sicer zato ne, ker je medtem konsum naprej padal.

Rešitev svetovne krize po dr. Markusu. V založbi Emila Rüegg in dr. v Zürichu je izšla pravkar majhna razprava izpod peresa dr. Stefana Markus, ki se prav temeljito peča s problemom brezposelnosti. Pisatelj opozarja na popolnoma neenakomerno razdelitev prebivalstva na zemlji in zagovarja smotrno poselitev danes še nenaseljenih predelov naše zemlje. Zemlja ima dosti prostora za vse ljudi, posebno še, da bi odvzela Evropi 100 milijonov prebivalcev na prebivalcih. Belgija n. pr. ima 250 prebivalcev na 1 km², Kanada enega, Avstralija pa še enega ne; Nemčija šteje 63 milijonov ljudi, dvajsetkrat obsežnejše Zedinjene države 122. Pisatelj opozarja na redko naseljene pokrajine Rusije, Turčije, Kanade, Avstralije, U. S. A., Južne Amerike, na ogromne kolonije Holandcev, Portugalcev, Francozov, Angležev itd. Temeljna misel razprave je racioniranje dela, razdelitev gospodarskih panog le po naravnih predpogojih. Seveda je vse to godba daljne bodočnosti.

Tobak še zmeraj nese. Statistika češkoslovaške tobačne režije pravi, da je kljub majhnemu padcu prodaje v zadnjih letih kvota dobička obdržala višino, ki je v isti dobi kakšno veliko zasebno gospodarsko podjetje ni doseglo. Prodaja, ki je dosegla leta 1929 z 2110 milijoni Kč višek, je padla leta 1930 na 2060 in leta 1931 na 1940 milijonov Kč. Čisti dobiček se je pa od 1929 na 1930 vsled padca surovinskih cen, kljub

manjši prodaji zvišal od 1270 na 1380 milijonov Kč in je šele v preteklem letu 1931 padel na 1260 milijonov. Torej je bila lanska kvota dobička še zmeraj 64-5 odstotna. To se pravi, da je bila nabavna cena samo ena četrtnina prodajne cene: kajti 65 odstotkov zasluži država, 10 odstotkov prodajalec in le 25 odstotkov pride na nabavne stroške. Vsled zvišanih cen tobačnih fabrikatov bo dobiček letos odstotno še večji.

Mednarodna železniška družba. Inž. Bruno Enderes opozarja v »Wiener Neueste Nachrichten« na govorice, da namerava neka francoska finančna skupina združiti državne železnice Češkoslovaške, Poljske, Estonske, Latvije, Litve, Ogrske, Rumunije, Jugoslavije, Bolgarije in Avstrije v roki mednarodne družbe, ki naj upravlja to ogromno omrežje. Enderes pristavlja, da pomeni v jeseni avstrijskim zastopnikom v Zenevi naložena obveznost, da avstrijske zvezne železnice ne dobijo nobene podpore, nekakšno pripravo za mednarodno upravo avstrijskih zveznih železnic. Internacionalizacija omenjenih železnic bi imela skoraj isti učinek kot Donavska federacija.

Trzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 6. 5. 1932 je bilo pripeljanih 313 svinj in 2 kozlička, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari km. Din 50—75, 7—9 tednov stari 80—115, 3—4 mesece stari 150—250, 5—7 mesecev stari 300—350, 8—10 mesecev stari 400—450, 1 leto stari 500—650, 1 kg žive teže 5 do 6-50, 1 kg mrtve teže 8-50—9. Prodanih je bilo 236 svinj.

Glej v vsaki številki

»Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske prilagoditve. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek -> Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in ručinskih voda.

Točna in solidna postrežba! — Zantevajte cenik!

SLOVENIA TRANSPORT

Železniško-carinsko, špedicijsko in transportno podjetje

Spedicija
Ocarinjenje
Tarifni biro

Ljubljana, Miklošičeva 21

MEDNARODNI TRANSPORTI
PREVOZI — PRESELITVE

Telefon 27-18

KUVERTA Ljubljana

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe.
Velepražurna kave.
Mlini za dišave.

Točna postrežba.

Ljubljana

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago.

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno, postrežba točna

TELEFON 34-76

Trgovci in industriji!

Trgovski list

list

se priporoča za inseriranje!

Telefon 25-32

Ljubljana, Gregorčičeva 23

TISKARNA MERKUR

Lastna knjižnica